

VPRAŠANJA OBČIN ZA SPLETNI DIALOG: IZVAJANJE ZAKONA O GOSTINSTVU V PRAKSI

- 1. V ZGos-1 se uporabljajo različni izrazi: gostinska dejavnost, prehrabna dejavnost... Ali se lahko občina v svojem pravilniku uporablja samo izraz prehrabna dejavnost, saj tudi državni pravilnik o prehrabnih obratih nikjer ne uporablja izraza gostinska dejavnost, kjer je v 3. členu pod prehrabne obrate naveden tudi bar?**

Občina lahko v svojem splošnem aktu uporablja izraz »prehrabna dejavnost«, kadar ureja vprašanja, ki se nanašajo na prehrabne obrate oziroma na pripravo in strežbo jedi in pijač. Po ZGos-1 je gostinska dejavnost širši pojem, ki vključuje prehrabno in nastanitveno dejavnost.

- 2. Ali mora občina v pravilniku izrecno določiti uro, do katere lahko prehrabni obrat brez soglasja občine, največ pet dni v koledarskem letu (na primer božič, martinovanje...), obratuje v podaljšanem obratovalnem času na podlagi osmega odstavka 11. člena Zakona o gostinstvu (ZGos-1)?**

Da. Če občina v splošnem aktu določi možnost obratovanja brez soglasja za največ pet dni v letu, mora določiti tudi časovni okvir takšnega obratovanja. Brez določenega časovnega okvira takšno obratovanje ni jasno opredeljeno.

- 3. Ali je treba v pravilniku natančno določiti posamezne dneve, ko je takšno obratovanje dovoljeno, ali pa je dopustno, da se to opredeli splošneje (npr. dnevi pred prazniki)?**

Da. Posamezni dnevi, ko prehrabni obrati lahko obratujejo brez soglasja občine, morajo biti v splošnem aktu jasno določeni.

- 4. Ali ima policija kakršnekoli pristojnosti pri nadzoru oziroma pregledovanju poslovanja gostinskih obratov, zlasti v povezavi z obratovalnim časom?**

Neposredni nadzor nad spoštovanjem določb o obratovalnem času po ZGos-1 praviloma opravljajo pristojni inšpekcijski organi (tržna inšpekcija).

Policija lahko posreduje, kadar so z obratovanjem povezane kršitve javnega reda in miru ali drugi prekrški iz njene pristojnosti.

- 5. Ali je policiji potrebno pošiljati podaljšanja obratovalnega časa?**

Ne. ZGos-1 takšne obveznosti ne določa, zato občina policiji praviloma ni dolžna pošiljati soglasij oziroma odločb o podaljšanem obratovalnem času. Lahko pa jo o tem obvešča v okviru sodelovanja.

- 6. Ali si pravilno razlagamo, da ima samo občinska inšpekcija nadzor nad izvajanjem opravljanja prehranske dejavnosti v premičnem prehrabnem obratu (druga alineja drugega odstavka 33. člena)? Če da, potem to pomeni, da tega nadzora ne opravlja tržna inšpekcija? Ali je glede občinske inšpekcije njihove obveznosti po ZGos-1 potrebno zapisati v občinski pravilnik, glede na to, da je to že navedeno v 33. členu ZGos-1?**

Nadzor nad opravljanjem prehranske dejavnosti v premičnih prehrabnih obratih v skladu z 33. členom ZGos-1 opravlja občinska inšpekcija.

Pristojnosti občinske inšpekcije ni treba posebej določati v občinskem pravilniku, saj so že določene neposredno v zakonu.

- 7. Ali je lahko občinski akt pravilnik?**

Da. ZGos-1 določa, da občina sprejme splošni akt, ne določa pa njegovega poimenovanja. Lahko je to pravilnik, odlok ali drug splošni akt občine.

- 8. Naša občina ni problematična glede kršenja javnega reda ali miru, zato smo se po daljšem posvetu odločili, da na vseh območjih in za vse prehrabne obrate dovolimo daljši redni obratovalni čas med 6.00 in 2. uro naslednjega dne, za kar posledično ni potrebno pridobiti soglasja za podaljšan obratovalni čas s strani občine. Kot utemeljene razloge imamo navedene razloge iz ZGos-1. Ali je to v skladu s predmetno zakonodajo?**

Občina lahko na podlagi tretjega odstavka 11. člena ZGos-1 določi daljši redni obratovalni čas, vendar največ v okviru med 6. in 2. uro naslednjega dne ter ob izkazanih utemeljenih razlogih, ki izhajajo iz specifičnosti območja in razvojnih potreb občine.

Samo dejstvo, da v občini ni zaznanih kršitev javnega reda in miru, še ne predstavlja utemeljenega razloga za splošno podaljšanje rednega obratovalnega časa.

- 9. V primeru, da nekdo želi podaljšanje obratovalnega časa na primer od 2. do 3. ure nas zanima ali mu lahko do tretje ure potrdimo obratovalni čas na zunanjih površinah, da ne kršimo zakonodajo s področja javnega reda in miru?**

Podaljšani obratovalni čas je mogoč tudi za zunanje površine prehrabnega obrata, vendar le na podlagi soglasja občine in v okviru, določenem s splošnim aktom občine.

Na območju stanovanj, kjer je redni obratovalni čas določen do 22. ure, mora biti podaljšanje posebej skrbno presojeno.

- 10. Ali je za gostinski lokal, kjer je zasebna zabava (ni javna prireditev), mogoče pri pristojnem organu pridobiti soglasje za hrup?**

Tudi v primeru zasebne zabave mora gostinski obrat spoštovati predpise o varstvu okolja in varstvu pred hrupom.

Soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času ne pomeni dovoljenja za preseganje dovoljenih ravni hrupa.

11. Kako od 1. 1. 2026 postopati v primeru, ko gostinec prijavi redni obratovalni čas?

Gostinec rednega obratovalnega časa ne prijavlja več in zanj ne potrebuje soglasja občine.

12. Kako in na kakšen način izdajati soglasja za podaljšan obratovalni čas, glede na to, da Pravilnik še ni sprejet, prav tako tudi ne splošni akt občine?

Soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času se lahko izdaja le na podlagi splošnega akta občine.

Če občina še nima sprejetega novega akta, lahko v prehodnem obdobju (do 24. 4. 2026) odloča na podlagi akta, veljavnega na dan 31. 12. 2025, če ta ni v nasprotju z ZGos-1 in pravilnikom.

13. Kaj se izda v primeru, ko gostinec želi enkratno spremembo obratovalnega časa za npr. en dan?

Če gre za podaljšani obratovalni čas, mora gostinec pridobiti soglasje občine z odločbo.

Če pa gre za dan, določen v splošnem aktu (do pet dni letno), soglasje ni potrebno.

14. Je mogoče pripravljen obrazec soglasja k podaljšanem obratovalnem času?

Pravilnik določa vsebino soglasja, ne pa obrazca.

Občina mora izdati upravno odločbo, v kateri določi časovni okvir ter dan ali obdobje obratovanja.

15. Med drugim me tudi zanima ali ima pristojnost pri pregledovanju poslovanja gostinskih obratov tudi policija ali samo tržni inšpektorat.

Neposreden nadzor nad spoštovanjem določb o obratovalnem času po ZGos-1 praviloma opravljajo pristojni inšpekcijski organi (tržna inšpekcija).

Policija pa lahko posreduje, kadar so z obratovanjem povezane kršitve javnega reda in miru ali drugi prekrški, ki sodijo v njeno pristojnost.

16. Ali lahko z aktom občine določimo časovni okvir rednega obratovalnega časa za vse prehrabne obrate (razen za obrat za pripravo in dostavo jedi) enako npr. od 6. do 2. ure naslednjega dne?

Občina lahko določi daljši redni obratovalni čas (največ do 2. ure naslednjega dne), če so izkazani utemeljeni razlogi.

Na območju stanovanj mora biti takšna odločitev posebej utemeljena.

17. Ali lahko z aktom občine podaljšamo časovni okvir rednega obratovalnega časa prehrabnih obratov na območju stanovanj na njegovih zunanjih površinah do 2. ure naslednjega dne?

Občina lahko določi daljši redni obratovalni čas (največ do 2. ure naslednjega dne), če so izkazani utemeljeni razlogi.

Na območju stanovanj mora biti takšna odločitev posebej utemeljena.

18. S katero vlogo in pod katerimi pogoji zaradi prodaja na stojnici izven poslovnega prostora, lahko gostinec izvaja gostinsko storitev (npr. prodaja pijač) na javni prireditvi?

Gostinec, ki na javni prireditvi prodaja pijačo na stojnici (premični prehrabni obrat), mora biti registriran za gostinsko dejavnost.

Če želi obratovati izven rednega časovnega okvira, mora pridobiti soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času.

Poleg tega mora pridobiti dovoljenje za uporabo javne površine.

19. V zvezi s prodajo na javni prireditvi, kaj mora vsebovati občinski akt? Se gostincu izda soglasje za prodajo blaga (npr. pijače) zunaj prodajaln ali soglasje občine k podaljšanem obratovalnem času, če bo prodajal do 4. ure naslednjega dne.

Z vidika ZGos-1 mora občinski splošni akt določiti časovni okvir podaljšanega obratovalnega časa ter pogoje in merila za njegovo izdajo (četrty in peti odstavek 11. člena ZGos-1).

Če gre za premični prehrabni obrat, registriran za gostinsko dejavnost, in želi na javni prireditvi obratovati do 4. ure naslednjega dne, mora pridobiti soglasje občine k podaljšanemu obratovalnemu času.

Vprašanje soglasja za prodajo blaga zunaj prodajaln ni predmet urejanja po ZGos-1, temveč drugih predpisov.

20. Imamo gostinski lokal s prehrano izven stanovanjskega naselja. Gostinski lokal je odprt samo v petek, soboto in nedeljo v rednem obratovalnem času. Kadar pa je potreba podajo vlogo za podaljšan obratovalni čas, za dni ko so odprti. Kako

pa postopati v primeru, ko podajo vlogo za podaljšan obratovalni čas za dni ko sploh niso odprti.

Dejstvo, da gostinski obrat običajno ne obratuje na določen dan (npr. ponedeljek–četrtek), samo po sebi ni razlog za zavrnitev vloge za podaljšani obratovalni čas. Ključno je, ali so za predlagani dan in čas izpolnjeni pogoji iz 11. člena ZGos-1 ter splošnega akta občine (časovni okvir, značilnosti območja, razvojne potrebe, vpliv na okolje ipd.). Če so pogoji izpolnjeni, lahko občina izda soglasje za konkretni dan ali obdobje, ne glede na to, da obrat sicer ta dan običajno ne posluje.

Ob tem mora izvajalec za dan, za katerega pridobi soglasje, ustrezno določiti in objaviti obratovalni čas v skladu s prvim odstavkom 11. člena ZGos-1.

21. V povezavi s 3. odstavkom 12. člena ZGos bi želeli usmeritve glede upoštevanja okoliščin in dejavnikov lokalnega okolja. Če določbo beremo dobesedno, v strnjenih naseljih obratovanje po 22. uri ni mogoče, razen če je z aktom lokalne skupnosti (LS) določeno drugače, in sicer do 2. ure. Po eni strani ne želimo gostincem, ki poslujejo v naseljih, onemogočiti dela in preživetja, po drugi strani pa splošno določilo, da lahko poslujejo brez potrditve do 2. ure, povzroča pritožbe stanovalcev. Zanima nas, ali lahko LS v svojem aktu določi pogoje, med drugim tudi, da je za obratovanje po 22. uri v naseljih potrebno predhodno soglasje LS, ki se izda za določeno obdobje (npr. najmanj 3 mesece in največ 12 mesecev). Razumemo tudi, da se v aktu lahko določi način in obseg enkratnega podaljšanja obratovalnega časa ob različnih priložnostih.

Na območju stanovanj je redni obratovalni čas določen od 6. do 22. ure (3. člen Pravilnika). Obratovanje po 22. uri je tudi na takem območju dopustno, če občina sprejme splošni akt, v katerem določi daljši redni obratovalni čas, ali pa obratovanje v podaljšanem obratovalnem času po prehodnem soglasju.

Občina lahko v svojem splošnem aktu določi:

- časovni okvir podaljšanega obratovanja,
- pogoje in merila za njegovo izdajo (značilnosti območja, vpliv na okolje, javni red, razvojne potrebe ipd.),
- da se soglasje izdaja za določeno časovno obdobje (npr. 3 do 12 mesecev),
- ter način in obseg enkratnih ali občasnih podaljšanj (npr. ob prireditvah ali praznikih).

V splošnem aktu občine se lahko določi tudi do 5 dni v letu, ko za obratovanje v podaljšanem obratovalnem času ni potrebno pridobiti soglasja občine. Ti dnevi so lahko bodisi prazniki (državni ali občinski) ali dela prosti dnevi, dnevi pred temi dnevi ali dnevi posvečeni običajem, in biti morajo jasno določeni.

22. Ali mora občina imeti svoj odlok?

Redni obratovalni čas je določen z ZGos-1 in Pravilnikom o obratovalnem času prehrabnih obratov. Če občina ne želi določiti drugačnega režima, sprejem posebnega odloka ni obvezen.

Občina pa mora sprejeti splošni akt, če želi:

- določiti daljši redni obratovalni čas od tistega, ki je določen v Pravilniku (v okviru od 6. do 2. ure naslednjega dne), ali
- omogočiti obratovanje v podaljšanem obratovalnem času in določiti pogoje ter časovni okvir za izdajo soglasij.

Brez sprejetega splošnega akta občina ne more zakonito izdajati soglasij za podaljšani obratovalni čas.

23. Kako delati do takrat, ko ni novih pravilnikov? Kako vedeti, kdaj je podaljšani delovni čas, če rednega delovnega časa več ne rabijo prijaviti? Če prav razumem, bo s strani ministra določeno, da na primer bari lahko obratujejo med 6. in 22. uro, potem se vse kaj je izven tega šteje za podaljšani delovni čas? Kaj pa ko je bar dejansko odprt do 20. ure, se da soglasje od 20 ali 22. ure? Nekateri imajo zdaj že redni delovni čas do 24. ure, kako bo pa s temi?

Po novi ureditvi izvajalec prehrabne dejavnosti rednega obratovalnega časa ne prijavlja več v odobritev, temveč mora obratovati znotraj časovnega okvira rednega obratovalnega časa, določenega v 3. členu Pravilnika oziroma v splošnem aktu občine.

Vse, kar presega ta časovni okvir, se šteje za podaljšani obratovalni čas in zahteva soglasje občine (četrti odstavek 11. člena ZGos-1).

Za bar po Pravilniku velja redni časovni okvir od 6. do 24. ure. Če je bar dejansko odprt le do 20. ure, soglasja ne potrebuje. Če želi obratovati do 1. ure, vloži vlogo za soglasje za čas od 24. ure do 1. ure.

Ključno pravilo je: podaljšani obratovalni čas je vsak čas, ki presega redni časovni okvir, določen s Pravilnikom ali občinskim aktom – ne glede na to, kakšen objavljen čas si gostinec določi znotraj tega okvira.

24. - V primeru, da gostinec želi prodajati pijačo na stojnici na javni prireditvi/koncertu na območju stanovanj, in sicer v času trajanja javne prireditve (npr. od 17. do 2. ure naslednjega dne), katero vlogo je potrebno oddati na občino glede prodaje pijače - Vlogo za prodajo blaga na stojnici in/ali vlogo za pridobitev soglasja k podaljšanemu obratovalnemu času gostinskega obrata. In kako v primeru, da želi prodajati pijačo na stojnici na koncertu izven območja stanovanj.

V skladu s 3. členom Pravilnika je redni obratovalni čas za premični gostinski obrat od 6. do 24. ure. Če se premični gostinski obrat nahaja na območju stanovanj, je redni obratovalni čas omejen na čas od 6. do 22. ure.

Če želi gostinec na javni prireditvi prodajati pijačo po 22. uri na območju stanovanj (npr. do 2. ure naslednjega dne), mora poleg dovoljenja za uporabo javne površine oziroma postavitve stojnice pridobiti tudi soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času. V takem primeru v vlogi navede časovni okvir podaljšanega obratovanja (npr. od 22. do 2. ure).

Če se prireditev odvija izven območja stanovanj, je redni obratovalni čas do 24. ure. Za obratovanje po 24. uri (npr. do 2. ure) je potrebno pridobiti soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času za čas od 24. do 2. ure.

25. 5. člen Pravilnika o obratovalnem času prehrambnih obratov, določa, da se z odločbo izda soglasje k podaljšanemu obratovalnemu času. Zanima nas, ali izdamo odločbo ali soglasje.

Odločanje o soglasju k podaljšanemu obratovalnemu času pomeni odločanje o pravici oziroma pravni koristi stranke, zato gre za upravno zadevo v smislu 2. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (ZUP). Občina mora pri odločanju v celoti uporabljati pravila upravnega postopka in izdati upravno odločbo.

Odločba se lahko izda tudi na predpisanem obrazcu, vendar le, če so v konkretnem primeru izpolnjeni pogoji iz ZUP (npr. enostavna zadeva, ni stranskih udeležencev, ni posega v javno korist ali pravice drugih). Ali so ti pogoji izpolnjeni, je treba presojati v vsakem primeru posebej. V primerih, kjer je potrebna vsebinska presoja ali tehtanje javnega interesa (npr. vpliv na okolje ali stanovanjsko območje), je praviloma treba izdati obrazloženo upravno odločbo.